

Medlemsbladet

UPPSALA SENIORUNIVERSITET

ÅRGÅNG 36 NR 2 FEB 2014

**Afrika i fokus
sid 8**

**Årsmöteshandlingar
sid 10**

Medlemsbladet

Medlemsinformation för Uppsala Senioruniversitet. Utkommer med fem nummer per år. Ansvarig utgivare: Britt-Louise Gunnarsson
Redaktörer: Karin Carlsson, Sig-Britt Edéll, Inger Hammer, Anders Källström, Agneta Sundelöf, Margareta Westin
Tryckeri: Wikströms Tryckeri AB, Uppsala
ISSN: 1651-0445

Uppsala Senioruniversitet

Org nr 81 76 02-4969
Ordförande: Britt-Louise Gunnarsson

Sekretariat:

Expedition: Bergsbrunnagatan 1
Postadress: Box 386, 751 06 Uppsala
Telefon: 018-24 35 01
Öppettider: mån-fre kl. 10.00–12.00
E-post: usu@usu.se
Webbplats: www.usu.se
Malin Åkerblom, ordförande
018-32 07 34 (hem)

USU:s årsavgift. För att delta i USU:s aktiviteter måste Du ha betalat årsavgiften 250 kronor. Den betalas en gång per år helst under oktober–november och gäller följande kalenderår.

Plusgiro

För årsavgift: 19 74 24-5
För cirklar och föreläsningar: 39 70 67-0
För resor och studiebesök: 498 69 81-1

Meddela adressändring. Det är viktigt att USU:s expedition har rätt adress till sina medlemmar så att informationen går fram. Glöm därför inte att meddela ändringar av e-post, annan adress och telefonnummer till expeditionen.

[WWW.USU.SE](http://www.usu.se)

Omslagsbild: Tanzania
Foto: Inger Hammer

Träning och stimulans

Så blev det till slut riktig vinter med snö och kyla. Senioruniversitetet har kommit igång med sitt stora utbud av cirklar, serier och föreläsningar, vilket ger alla, även de som inte lockas av kylan i skidbacken, möjlighet till träning och stimulans. Under våren blir det också två torsdagssalonger och flera resor.

Detta nummer av Medlemsbladet innehåller verksamhetsberättelse och ekonomisk redovisning för 2013, där styrelsen, sekretariatet och de olika arbetsgrupperna summerar det gångna årets arbete och resultat. Antalet medlemmar har återigen ökat och vi är nu över 2 800. Stora insatser på frivillig och ideell basis har varit nödvändiga för att skapa och genomföra vårt omfattande program med 16 tisdagsföreläsningar, 29 kulturarrangemang, 37 föreläsningsserier och 127 cirklar. Av studiecirklarna har drygt hälften gällt olika språk under 2013. Språkcirklar har alltsedan senioruniversitetet startade varit populära och i en nyutkommen rapport, som fått den talande titeln ”Entusiasm och engagemang”, dokumenteras USU:s språkcirkelverksamhet med text och bild. Också AIUTA-konferensen har ägnats en gedigen rapport, som utöver längre engelska versioner av föreläsningarna och slutdiskussionen även innehåller sammanfattningar på franska.

Fredagen den 21 mars äger årsmötet rum. Efter årsmötesförhandlingarna får vi lyssna till en föreläsning av professor Karin Johannisson om känslornas historia. Välkomna!

Britt-Louise Gunnarsson
ordförande

Tisdagsföreläsningar

4 mars

Francesco Kovács

Stalintidens terror, gulagfånge 794 berättar. Sal X

Gästvärd: Eva Willén

18 mars

Christer Åsberg

Piedestal och skamvrå. Erik Axel Karlfeldt i samtid och eftervärld. Sal X

Sal X

Gästvärd: Ingrid Åberg

1 april

Peter Sylwan

Jorden vi ärvde. Markbrukets roll för en hållbar framtid. Sal X

Gästvärd: Eva Willén

29 april

Leena Huss

Nationella minoritetsspråk i Sverige. Sal X

Sal X

Gästvärd: Ingrid Åberg

13 maj

Ingvar Blomster

Arkitektur i Uppsala – trender förr och nu. Sal X

Sal X

Gästvärd: Johnny Andersson

Ta med kortet på sid 3.

Kom i god tid! Många av föreläsningarna blir snabbt fullsatta.

**Nästa nummer av tidningen utkommer den 7/5
Manusstopp 8/4**

Resor och studiebesök

Tidigare annonserade resor som kan ha rester eller återbudsplatser:

2 mars: Mästaren och Margarita på Dramaten

28 mars: Musikalen Sweeney Todd på Stadsteatern i Stockholm

6 april: Bachs Matteuspassion sceniskt på Folkoperan i Stockholm (Obs. kl. 14.00 – 20.30)

12–20 maj: Västra Turkiet och Kappadokien med Serhat Pactas
9, 16 och 23 maj, 5 och 12 september: Linnévandringar med Roland Moberg
27 maj–3 juni: Kulturreisa till Litauen med stopp i Riga med Rolf Wendle
15–19 september: Norra Wales med Liverpool med Rolf Wendle
För mer info se USU:s webbplats (www.usu.se) eller kontakta sekretariatet (018-24 35 01)

Fredag 25 april

Karl Nordström på Waldemarsudde

Karl Nordström (1855–1923) var en förgrundsgestalt för det nationalromantiska stämningsmåleriet och har i den svenska konsthistorien kommit att framstå som en av våra mest betydande landskapsmålare. Nordström var även aktiv som konstpolitiker och under sitt ordförandeskap i Konstnärsförbundet (1896–1920) lyckades han skapa ett gynnsamt klimat för den moderna konsten i Sverige. I dialog med Karl Nordströms måleri presenteras ett filmiskt verk av Staffan Redin som skapats särskilt för utställningen.
Tid: kl. 8.45 Avfärd med buss från S:t Eriks torg. Vid ankomst till Waldemarsudde, snabbfika på Café Ektorpet.

Kl. 11.15 Guidad visning av utställningen, 1 timme. Därefter ges möjlighet att på egen hand se utställningarna "Rigmor Grönjörd", textilkonstnär och målare, och "Staffan Nihlén", målare, tecknare, grafiker och skulptör.

Kl. 13.15 Avfärd till Blå Porten för lunch

Kl. 15.00 Hemresa

Kl. 16.30 ca åter i Uppsala

Pris: 525 kr för bussfärd, kaffe, entré, visning samt lunch
Bindande anmälan till USU:s sekretariat 018-24 35 01

Första anmälningsdag: tisdag 11 mars

Ansvariga: Brittmari Ekholm, 018-12 62 36, 073 154 28 26 och Gudrun Bäckström, 070 347 14 03

Onsdag 7 maj

Mora stenar

Mora stenar är visserligen namnet på en rastplats vid E4, strax söder om Uppsala. Men namnet är hämtat från den plats i Lagga socken, på gränsen mellan Attundaland och Tiundaland, där Svea rikets konungar valdes, "togs och dömdes" till kungakronan. Det skedde åtminstone i drygt 200 år, från slutet av 1200-talet till dess Gustav Vasa 1544 införde arvrrike. Vi ska diskutera själva valplatsen, höra om den politiska utvecklingen under dessa 200 år och besöka Morastenshuset där fragment av kungastenarna fortfarande finns bevarade.

Tider: Kl. 9.00 Avfärd med buss från S:t Eriks torg Allan Rodhe guidar oss vid en kort promenad längs Storån.

Ca kl. 11.00 Kaffe med smörgås i Lagga gamla 1600-tals prästgård. Föreläsning av Ingrid Åberg om kungavalen och den politiskt turbulenta medeltiden.

På vägen tillbaka förevisar Ellinor Lindström Morastenshuset
Åter i Uppsala ca kl. 13.30–14.00

Pris: 190 kr

Begränsat antal platser.
Bindande anmälan görs till sekretariatet 018-24 35 01

Första anmälningsdag: torsdag 13 mars

Ansvariga: Jeanette Backman, 070 381 98 02 och Elisabeth Sellin Linde, 073 930 15 55

Torsdag 8 maj

Hagaparken med Karl Johan Eklund och Christian Laine

Christian Laine har tidigare varit avdelningschef på

Riksantikvarieämbetet och bl.a. medverkat i den stora boken om Haga slott, som kom för några år sedan.

Tider: Kl. 9.00 Avfärd med buss från S:t Eriks torg

Busskaffe vid ankomst till Haga Kl. 10.30–11.30 visning av Haga Parkmuseum i Koppartältet

Därefter promenad i parken med bl.a. Gustav III:s paviljong (tyvärr stängt för renovering) och Ekotemplet.

Kl. 13.00 Lunch i Vårdshuset (halstad lax, måltidsdryck, kaffe och liten kaka)

Därefter fortsatt visning i parken. Dagen avslutas med ett besök vid Joseph Martin Kraus grav.

Åter i Uppsala ca kl. 16.30

Pris: 550 kr

Bindande anmälan till USU:s sekretariat 018-24 35 01

Första anmälningsdag för deltagare i serien om 1700-talet onsdag 5 mars för övriga onsdag 12 mars

Ansvariga:

Mia Virving 070 968 76 36 och Margareta Knutsson, 073 627 27 02

Måndag 11–fredag 15 augusti

Hälsingland med bl.a. vårt senaste världsarv

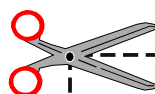
I vår serie "Lär känna ditt land" har vi nu kommit till Hälsingland. Guide: Karin Larsson, Bollnäs folkhögskola

Preliminärt program:

Måndag 11 aug. kl. 14.00 avresa med Bergsbrunna buss från S:t Eriks torg

Inkvartering på Bollnäs folkhögskola. Middag + kvällskaffe/te

Tisdag 12 aug. Fm. Guidning på Växbo lin med butik och i Troll-dalen och Kvardalen. Lunch på Bollnäs folkhögskola, em. "Stora Hälsingegårdars väg". Kaffekorg. Middag på folkhögskolan.

Spara detta kort och visa upp vid entrén till

**Tisdagsföreläsningarna
gäller 2014**

Namn _____

Kvällen: Rengsjö hembygdsgård.
 Kaffe med tunnbrödsrulle
Onsdag 13 aug. Järvsö. Gästgivars i Vallsta, hemslöjd och butik. Lunch i Lillbabs affär. Järvsö kyrka och Stenegård. Middag + kvällskaffe på Bollnäs folkhögskola
Torsdag 14 aug. Hudiksvall. Besök och guidning på Ystegården i Hillsta Lunch på Avholmsberget. Besök hos konstnären ”Bror-Eric”. Middag på Bollnäs folkhögskola
Fredag 15 aug. Avresa efter frukost. Åter i Uppsala vid lunchtid
Pris: 4 300 kr i dubbelrum, 4 900 kr i enkelrum
 Bindande anmälan görs till sekretariatet 018-24 35 01
Första anmälningsdag: fredag 14 mars
Ansvariga: Maj Aldskogius, 018-46 03 30, 070 565 56 79 och Gudrun Bäckström, 070 347 14 03

Lördag 4–lördag 11 oktober

Kroatien och Hercegovinas skatter med Zlatko Papac

Samma resa som genomfördes i maj 2013 upprepas eftersom många inte kom med då.
 En rundresa med Reseskaparna som ger dig en inblick i den tidiga historien till dramatiska händelser som utspelats i vår tid. Vi besöker fascinerande städer i Dalmatien och i Hercegovina, däribland många världsarv. Längs Kroatiens kust finns de allra vackraste och välbevarade antika städerna i världen. Här finns praktfulla venetianska palats och helgedomarna är fyllda av konstskatter. Vår reseledare Zlatko Papac har bott och varit verksam som reseledare i Sverige i 16 år men har nu återvänt till sitt forna hemland.
 Dag 1. Arlanda-Trogir-Split-Mostar
 Dag 2. Hercegovinas skatter
 Dag 3. Mostar-Trebinje
 Dag 4. Dubrovnik och Trebinje
 Dag 5. Neretvadalen-Makarska
 Dag 6. Brac. Baska Voda

Dag 7. Egen fridag eller halvdagsutflykt till Omis (bokas och betalas på plats, 25 €). Byfest Topici
 Dag 8. Hemresa från Split
Resans pris: 11 850 kr (vid 30 pers. i dubbelrum)
 Enkelrumstillägg 900 kr (begränsat antal)
 Anmälningsavgift 1500 kr (dras av från slutfakturan). Fakturor skickas ut av och betalas till Reseskaparna. I priset ingår: Flyg Arlanda Split t/r, reseledare, bussresa 8 dagar enligt program. Del i dubbelrum med frukost 7 nätter, 6 middagar varav en byfest, 4 luncher, och 2 vinprovningar, besök, visningar, båtturer och lokala guider enligt program. Bindande anmälan görs till USU:s sekretariat: 018-24 35 01
Första anmälningsdag: fredag 7 mars
Ansvariga: Mia Virving, 070 968 76 36 och Jeanette Backman, 079 381 98 02
 Mer information om resan kan rekvideras från USU:s sekretariat eller laddas ner från www.usu.se.

Tisdag 23 – söndag 28 september Kulturreisa till Skottland med Rolf Wendle

Resan koncentreras till skotska högländerna då naturen står i brand med sina vackra höstfärger. Vi kommer att få uppleva spektakulära vyer och sköna naturupplevelser och känna historiens vingslag genom vår engelsktalande guide Mick Steads drastiska berättarkonst, välkänd för många av Senioruniversitetets englandsresenärer.
 I resan ingår:
 Flyg t/r (Norwegian) Arlanda-Edinburgh 6 dagar, 5 övernattningar på hotell*** med halvpension (frukost och trerätters middag)
 Reseledning: Rolf Wendle
 Alla inträden
 Besök vid ett flertal av Skottlands berömda sevärdheter inklusive två

whiskydestillerier
 Ett utförligt program med bilder finns på www.usu.se. Programmet kan även beställas från USU:s sekretariat (018-24 35 01)
Pris: 7 900 kr. Anmälningsavgift 1 500 kr (dras av från slutfakturan)
 Begränsat antal platser. Ett begränsat antal enkelrum kan erbjudas (först till kvarn).
 Anmälan görs till Rolf Wendle, rolfwendle@home.se
 tel 018-12 38 38, 0766 27 67 65
 Ett informationsmöte planeras att anordnas i slutet av maj.
Ansvarig på USU:s sekretariat: Margareta Knutsson, 073 627 27 02

Planerade resor som annonseras senare:

Fredag 5 sept. Konstutställningen No man is an island – konstnärliga strandhugg i Stockholms skärgård då och nu. Artipelag.
Söndag 14 sept. Mozarts opera Idomeneo på Drottningholmsteatern
Lördag 4 okt. Utvandrarerna av Moberg med Rolf Lassgård och Stina Ekblad på Dramaten
Söndag 19 okt. Musikalen Evita av Webber/Rice med Charlotte Pirelli på Göta Lejon
Våren 2015 Eventuellt resa till krigsskådeplatser från första världskriget med Helmut Müssener

ANMÄLAN

Första anmälningsdagen kan du anmäla dig på telefonsvararen 018-24 35 01 fr.o.m. kl. 7.00 (precis) Du kan anmäla max. fyra medlemmar med namn och telefonnummer.

De som fått plats får ett inbetalningskort med posten. Betala ej innan du fått denna bekräftelse!

Deltagande i arrangemangen förutsätter att årsavgiften är betald.

Koördning för anmälan

Till arrangemang som kräver bussresa finns endast 50 platser. När efterfrågan är stor kan vi inte tillmötesgå alla, men vi registrerar alla anmälningar med dag och klockslag och får på så vis en rättvis turordning. Vi beklagar de gånger biljetterna inte räcker till.

Oförutsedda händelser som kan påverka resor meddelas på måndagar i Uppsala Nya Tidning under Föreningsnytt. Samma information lämnas på vår webbplats www.usu.se

2014

Uppsala
Senioruniversitetet

Rapportsläpp

Uppsala senioruniversitet är det enda senioruniversitetet i Sverige (av 29) som ger ut rapporter om sin verksamhet. Det är värt att uppmärksamma. Den 29 januari släpptes de två senaste vid en träff med de medverkande, en om språkcirklar och en om den internationella AIUTA-konferensen. Båda finns på USU:s hemsida att läsa och ladda ner. De kan också rekvireras från sekretariatet för en ringa kostnad.

Språkcirkelrapporten *Entusiasm och engagemang* ger en ambitiös redogörelse över cirkelverksamhetens historia, omfattning och utveckling men också om både ledares och deltagares uppfattning om innehåll, pedagogik och upplevelse.

Rapporten *Equal Opportunities for Senior Citizens* redogör för den engelskspråkiga och internationella konferens som vårt senioruniversitet arrangerade i september 2013. Den ger i sammanfattningar de fyra föreläsningarna på engelska och franska: en om AIUTA:s historia och tre kring konferensens tema Äldres rätt till lika villkor. Samt en intressant slutdiskussion.

Ragnar Bergling och Maj Aldskogius två veteraner i rapporthistorien
Foto: Inger Hammer

Red.

Torsdagssalonger

Senioruniversitetet vill pröva en ny typ av verksamhet. Som medlem erbjuds du under ett par torsdagskvällar under våren att delta i Salonger med skiftande ämnen.

Torsdag 20 mars

Körbärsblommans och akaciornas återfödelse. En torsdagssalong med persisk poesi och musik

Perser, kurder, afghaner och tadjiker är några av de folk som firar nyår vid vårdagjämningen med sång, dans, musik, poesi och god mat, men framför allt genom att förnya och befästa sina band med släkt och vänner.

Senioruniversitetet firar persiskt nyår med Carl-Göran Ekerwald, som berättar om Eric Hermelin och hans magnifika översättningar av persisk poesi, och Reza Rezvani, som talar om Omar Khajjam (1048 – 1122), matematiker, filosof och poet och reciterar hans poesi.

Musik: Shahryar Bakhshipour på santour och Fati Saberi på daf

Förfriskningar ingår

Tid: Torsdag 20 mars kl. 19.00

Plats: Storgatan 11

Avgift: 100 kr

Bindande anmälan görs till USU:s sekretariat, 018-24 35 01

Första anmälningsdag: onsdag 12 mars

Ansvariga: Ingrid Åberg, 070 302 39 27,

Gunilla Öbrink, 018-32 46 48

Torsdag 24 april

Musikalisk salong kring den ryska 1700-talsoperan Ynke Hjalte

Mitt under brinnande krig mellan Ryssland och Sverige skrev kejsarinnan Katarina den stora librettot till en burlesk opera buffa om sin "käre kusin" Gustav III, som hon hånfullt framställer som en feg korpral och "Ynke Hjalte". Musiken komponerades av den spanske tonsättaren Martín y Soler. Anna Ivarsdotter presenterar operan och dess plats i den politiska propagandan. Vi får sedan lyssna till några härliga arior och duetter ur operan.

Medverkar gör sångarna Katarina Cars, Gunnar Birgegård, Per-Olof Frisk, Karl-Erik Eriksson och Björn Öbrink. Vid pianot Elisabeth Selin Linde. Översättning från ryskan av Alexandra Afinogenova och Hans Björkegren.

Förfriskningar ingår

Tid: Torsdag 24 april kl. 19.00

Plats: Storgatan 11

Avgift: 100 kr

Bindande anmälan görs till USU:s sekretariat, 018-24 35 01

Första anmälningsdag: måndag 14 april

Ansvariga: Ingrid Åberg, 070 302 39 27,

Gunilla Öbrink, 018-32 46 48

Francesco Kovács, gulagfånge 794

Gulagfånge 794 visar sig vara en charmerande sällskapsmänniska, en stilig centraleuropé, en spänstig 85-åring. Att intervjuva honom blir en känslomässig berg- och dalbana. Avståndet mellan skratt och gråt är kort tillsammans med Francesco Kovács. Och hela tiden i en vänlig och positiv anda.

Han talar naturligtvis en utmärkt svenska. Den lärde han sig snabbt i samtal med arbetskamrater när han väl kommit till Sverige 1954. Han talar många språk – ungerska, italienska, ryska – som hans brokiga liv tvingat honom lära sig. Men han har uppskattat det: ”Varje nytt språk gör dig till en ny människa”.

Francesco Kovács föddes 1929 i en provins på Istrienhalvön som då tillhörde Italien. Den har en tid varit Jugoslavien men är i dag tillförd Kroatien. Hans ungerska föräldrar hade där startat en damkonfektions-

**”Har man en gång
sluppit ut ur helvetet är man
positiv till livet”**

firma – de var båda skraddare som lämnat Ungern på grund av arbetsbrist. Hans pappa dog tidigt och hans mamma kände sig då tvungen att be sina två systrar i Ungern att ta hand om Francesco och hans äldre bror. Från två och ett halvt år till han fyllt 16 levde han och hans bror i mostrarnas familjer, dit mamman kom och hälsade på dem en gång om året. Med pengar och nya kläder. Firman hade växt sig stor och betydande, barnen gick i skola i den stora industristaden Győr och hade det bra även om de, säger Francesco, ofta kände sig som femte hjulet under vagnen.

Vid krigets slut

Från hösten 1945 finns Francesco plötsligt i sovjetiska rättslängder anklagad för spioneri och sabotage. Man vet att han en tid tillhört de ungerska partisanerna. Trots sina blott 16 år döms han till tio års straffarbete i Sibirien. Om denna hemska tid och om Stalins fruktansvärda terrorvälde kommer han att berätta för oss i sitt föredrag, så min intervju tar vid med vad som hände honom sedan Stalin avlidit i maj 1953. Efter viss förvirring och mycken oro kom beslutet att utländska fångar fick amnesti och sändes hem. Genom slump, tur och byråkratisk oreda kom Francesco att transporteras till Udine i norra Italien, vilket ju innebar att han slapp hamna i det dåvarande Östblocket, där en ny fängelsevistelse troligen väntade honom. I Italien nådde

honom ett drygt halvår senare en inbjudan till Sverige. Brodern Tibor hade flyttat dit och skaffat dem båda arbete på Nymans i Uppsala. Den gången öppnades gränserna för arbetsinvandringen.

Ett nytt liv

De första åren i Uppsala blev händelserika. Många olika arbetsgivare – Nymans, Ekeby, Sidenväveriet, Stadsteatern, Gillet och slutligen Elektrolux. Ganska tidigt träffade han också den svenska flicka som fortfarande är hans hustru. De fick så småningom tre barn tillsammans och ett familjeliv som möjligen kompensterade det han aldrig fick som barn.

Efter 23 år som dammsugarförsäljare tog hans egentliga intresse över – att sprida kunskapen om Stalin och det groteska Gulagsystemet till framför allt svenska ungdomar. I dag ställer han upp som föreläsare i skolor, föreningar och sammanslutningar för att berätta om sitt liv och alla de historiska omständigheter som format hans egen historia. En mild bitterhet smyger sig in i hans röst när han konstaterar att man i Sverige vet mycket om nazism och koncentrationsläger men förhållandevis lite om stalinism och Gulagläger. Men hans arbete har fått stöd från den ungerska regeringen, Uppsala kommun har uppmärksammat honom med ett stipendium, Jan-Åke Lindahl har skrivit en bok om honom och från Forum för levande historia kommer under våren en film. Och vi kommer alltså att få höra denna entusiastiska världsförbättrares berättelse en kommande tisdag.

Text: Agneta Sundelöf

Foto: Inger Hammer

Föreläsningen äger rum den 4 mars i Sal X

Slott och vandrarhem

I april 2013 påbörjades ett utbyte med seniorer i Orléans. En grupp med sju uppsalapensionärer anlände till den franska staden den 25 april och blev vänligt mottagna av de franska värdfamiljerna.

Dagen därpå började en välplanerad sightseeing i Loiredalen – en intressant och historiskt spännande del av Frankrike med otaliga slott längs Loires stränder. Vi fick en guidad promenad i Orléans centrum med besök bl.a. i Katedralen vars färgrika kyrkofönster – ovanligt nog – inte skildrar Jesu liv, utan Jeanne d'Arcs. Denna helgonförklarade kvinna (Jungfrun av Orléans) hedras på många sätt av staden. De följande dagarna besöktes ett flertal slott. Francois I:s jaktstlott Chambord är det mäktigaste med sina 440 rum. I slottet Amboise i närheten tillbringade Leonardo da Vinci sin sista tid vilket uppmärksammats i ett mycket sevärt museum i anknäring till slottet.

Staden Blois domineras av ett slott vars första konstruktion daterar sig till 8-900-talet. Från medeltiden och framåt byggdes sedan flyglar i tidens stil. Francois I t.ex lade till en berömd trappa i renässansstil. I detta slott vistades även Catarina av Médici där hon dog 1589. Även i staden Tour fick vi en intressant guidning och i närheten besökte vi kilometerlånga vinkällare. Dessa bildades sedan man grävt ur sten för byggandet av slotten. På vissa ställen fanns utställningar som visade hur detta tunga arbete utfördes på order av de enväldiga kungarna. Numera lagras det goda Loirevinet där (främst vitt vin).

Förutom dagarnas guidning där våra värdar turades om att skjutsa oss i bilar umgicks vi i familjerna. Måste man kunna mycket franska? Nej, engelska gick också bra eftersom fransmännen själva önskade träna på det, men givetvis ger ett sånt här utbyte en bra träning i franska språket.

Den sista veckan i augusti fullföljdes så andra delen av utbytet. När de åtta fransmännen anlände med

Svenska gruppen och några av värdarna på väg in i de långa vinkällarna.

Arlandabussen den 25 augusti tog vi emot som ”gamla vänner”. Nu gällde det att visa upp vår kultur. Det blev Uppsalaguidning med Domkyrkan, Gustavianum, Gamla Uppsala, båtutur på Mälaren m.m. Ett tvådagarsbesök i Stockholm ingick också. Ett uppskattat (och billigt) boende på vandrarhemsbåten Af Chapman hade vi bokat i god tid. Några av de svenska värdarna deltog i Stockholm på sightseeingtur, Vasamuseet, besök i Gamla Stan etc. På kvällarna turades de svenska värdarna om att bjuda på middagar i hemmiljö, vilket uppskattades. På morgonen den 1 september vinkade vi av våra franska gäster efter ett – som alla tyckte – lyckat utbyte.

Text: Karin Hagström och Anita Berg
Foto: Görel Smedh

Gruppen som omnämns i artikeln om Orléans bestod av åtta franskinsresserade personer som hade anmält sitt intresse via Medlemsbladet. Ett par av deltagarna hade gått i en av Senioruniversitetets språkcirklar. Initiativtagare var två f.d. språklärare i Senioruniversitetets internationella grupp.

Det mäktiga slottet Chambord.

Möten med andra länder

Utbyten med Senioruniversitetet i
Barcelona 2005
Hamburg tre utbyten 2006- 2011
Groningen 2010
Dresden 2011
Alicante 2012
Orléans 2013

Förutom rena utbyten har studieresor arrangerats till Spanien, Tyskland, England, Skottland, Kina, Estland, Litauen, Italien, Österrike m.fl. länder.

Afrika i fokus

Lena Ågren leder litteraturscirklar för femte året i rad. Tidigare teman har bland annat varit: kvinnans villkor, mannens villkor, flickor som växte upp. Just nu handlar cirklarna om Afrika.

Varför Afrika?

– Jag har ett starkt intresse för Afrika och har alltid varit intresserad av politik och problem i utvecklingsländer. En gång om året åker jag till Västafrika till Burkina Faso närmare bestämt, där jag deltar i ett projekt. Just nu bekostar projektet utbildning för en tjugotreårig flicka som helt saknar medel.

Hur har du valt böckerna?

– Vi börjar med Hemingway. I hans böcker får vi ta del av problemet med hur den vite mannen tar för sig av rikedomarna i det afrikanska djurlivet för att få en trofé att sätta på väggen. Hemingway är dessutom en bra författare.

– En annan författare är Chinua Achebe från Igbostammen i Nigeria. Hans berättelse går tillbaka till slutet av artonhundratalet och skildrar en man med status och krigarideal till dess att missionärerna kommer och hans världsbild rasar.

Vidare kommer cirkeln att läsa den danska författaren Natasha Illum Berg som bl. a. skildrar konflikten om mark mellan massajer och turister i Tanzanias nationalparker samt Johannes Anyurus *En storm kom från paradiset* om faderns liv i Idi Amins Uganda. Gruppen ska också hinna med zimbabwiska Gaile Parkins *Mrs Angels tårtbakeri* som utspelar sig i Kigali, Rwanda.

Till hösten planerar Lena Ågren en cirkel om nordafrikansk litteratur med urval av författare från till exempel Tunisien, Egypten och Algeriet.

Lena Ågren är f.d. gymnasielärare i svenska och engelska och är också läromedelsförfattare.

Text: Karin Carlsson

Foto: Inger Hammer

Att läsa om en bok

Temat för min litteraturscirkel under våren är Afrika. Varför det blev just så vet jag inte riktigt, men det kan bero på att jag i cirkeln har talat mycket om Afrika som jag besökt många gånger. En annan orsak är förstås att många talar om den snabba utvecklingen just nu på den kontinenten.

Som första roman valde jag Ernest Hemingways *Afrikas gröna berg* (Green Hills of Africa 1935). Den hade jag läst under min läsintensiva period i 11-årsåldern, då jag drömde om att resa ut i världen och hade romantiska föreställningar om safari på savannen, storviltjakt och äventyr. Kvällste vid lägerelden och intressanta samtal med de exotiska infödingarna om deras sedvänjor. Möten med den storslagna naturen och hela den afrikanska faunan, inte minst "the Big Five".

Som äventyrslysten och resugena läsare älskade jag Hemingways naturbeskrivningar: *Vi hade kommit ner till Rift-dalen längs en sandig röd väg över en högplåtå, så upp och ner över höjder med bärbuskage, runt en skogsslänt till dalväggens högsta punkt där vi hade utsikt över slätten, den täta skogen där bortom och mellan uttorkade stränder Manyara-sjöns långa blanka spegel, vid ena änden rosafärgad av en miljon små prickar som var flamingos.*

Jag älskar fortfarande Hemingways naturbeskrivningar.

Jag har varit på de platser i Tanzania som han beskriver och jag har sett samma skådespel med miljoner rosa flamingos vid Lake Manyara. Jag känner igen och upplever på nytt färgerna, dofterna och ljuden som Hemingway levandegör på sitt omisskännliga och objektiva sätt, med få men mycket exakta ord och utan att släppa ut sina egna känslor inför upplevelserna.

11-åringen var fascinerad av Hemingways jaktskildringar: *Från den plats där de var kunde vi komma över dalen utan att synas från den övre änden och vi hukade oss fram och jag tog hatten i handen och så gav vi oss ner genom det höga ängsgräset och över den djupt nerskurna strömfåran som löpte genom ängens mitt, över den steniga strandbädden och uppför den gräsklädda slätten på andra sidan och sen höll vi oss i skydd av en låg ås tills vi kom in i skogen. Så fortsatte vi upp genom skogen på huk och i gåsmarsch för*

att försöka komma ovanför antiloperna. Smygandet och spänningen tilltalade mig.

Otäckt men ändå kittlande var det att som 11-åring läsa om dödandet: *Denna plötsliga panikartade rörelse utgjorde bakgrunden till det djur jag ville ha och nu travade det iväg med högt lyfta horn och jag stod beredd att skjuta det i farten, la an, såg hela djuret förminskat i kikarsiktet, höll ovanför bogbladen, svängde en aning framåt och tryckte av och så låg det där och sparkade redan innan ljudet av kulan mot kraschande ben nådde mig. Det var ett mycket långt och ännu mer tursamt skott som knäckte ena bakbenet.*

Vid omläsningen kände jag avsky och äckel inför Hemingways besatthet att skaffa sig ett magnifikt par horn av den största kudu-antilop han kunde hitta eller att till varje pris skjuta en noshörning. Den vite mannens rovdrift på den afrikanska faunan är det genomgående temat i hans roman men han uttrycker det naturligtvis inte så. Med en vuxen och miljömedveten läsaers perspektiv var det omöjligt för mig att njuta av och beundra jaktskildringarna.

Under min uppväxt i norra Värmland såg jag aldrig en svart människa. För mig var svarta människor lojala och starka bärare som hos Hemingway. Jag trodde att de var naiva och godmodiga och bara kunde enstaka engelska ord, var fattiga och hade trasiga kläder eller ingenting alls på sig utom en filt över axeln. Hemingway skildrar dem så. Han har i romanen intressanta samtal om litteratur med sina vita jaktvänner men med sina svarta medhjälpare för han bara ytliga samtal om vilket djur som ska skjutas. Som 11-åring köpte jag hans människosyn.

Att kalla Hemingway rasist är inte rättvist mot honom för han uttrycker aldrig ringaktning eller förakt, men hans

beskrivningar och skildringar av afrikanerna är inte smickrande. Den vite mannen är oändligt överlägsen i sitt kunnande, sin bildning och sitt perspektiv på tillvaron. Och den synen är tyvärr fortfarande förhärskande hos de flesta av oss.

Mot slutet av romanen sammanfattar Hemingway många kloka och framsynta tankar, vilket vid omläsningen vann min respekt: *En kontinent åldras snabbt när vi kommer dit. De infödda lever i harmoni med landet. Men främlingen ödelägger, hugger ner träden, avvattnar jorden så att vattenförsörjningen äventyras och efter första spadtaget i jorden dröjer det inte länge förrän den är utpinad och så börjar den blåsa bort.* Hemingways självkritik lägger ett försoningens skimmer över romanen.

Att läsa om en bok är att göra en inre resa. Det ligger drygt 60 år mellan min första läsning och omläsningen av Afrikas gröna berg, och den senare förde mig tillbaka till den oskuldsfulla 11-åringen med sin romantiska syn på människor, djur och natur. Kontrasten mot vad jag upplevt senare under mina resor i Afrika är enorm. Jag har sett uppväxten av moderna shoppingcentra i storstäderna men även fattigdomen, svälten och det stillastående livet på landsbygden. Jag har sett konflikten mellan turisternas krav på orörd natur i nationalparkerna och massajernas krav på betesrätt i samma nationalparker. Vi har läst och hört om hur djuren trängs undan i reservat och hur tjuvskytten tycks öka, och vi är alla medvetna om den hänsynslösa exploateringen av Afrikas naturtillgångar.

Men Hemingways roman är fortfarande storslagen och värd en omläsning.

Text: Lena Ågren
Foto: Inger Hammer

3 FRÅGOR

till **BENGT BLAD**, som bevistade tisdagsföreläsningen 21 januari i hörsal 3 på Ekonomikum. Ämnet var "Sveriges energiförsörjning i ett europeiskt och globalt perspektiv", föreläsare **Sven Kullander**. Åhörarna var talrika och frågorna efteråt många.

Foto: Inger Hammer

Vad tyckte du om dagens föreläsning?

Ett väldigt intressant ämne med en kunnig och engagerad föreläsare. Jag har själv i mitt yrke sysslat med energifrågor och känner mycket för ämnet.

Har du lärt dig något nytt?

Ja, den globala aspekten har jag inte funderat så mycket på tidigare.

Hur fick du reda på föreläsningen?

Genom Medlemsbladet, som jag läser med intresse och då kanske främst om resor, föredrag och föredragshållare.

Red.

Nästa konferens i Toulouse

Efter Uppsala blir nästa AIUTA-konferens i Toulouse. Rubriken på konferensen är "International Cooperation and U3A." Tidpunkten är 2-4 juni 2014. Programmet handlar om hur seniorer i olika länder arbetar med internationellt utbyte. Konferensen är öppen för Senioruniversitetets medlemmar.

Se www.usu.se för vidare information

Den som vill se bilder från AIUTA-konferensen i Uppsala i september 2013 kan klicka på länken www.aiu3a.com och vidare på Newsletters.

Verksamhetsberättelse med bokslut för år 2013

Uppsala Senioruniversitetet har under året fortsatt att växa. Antalet medlemmar var vid årets slut 2 826, varav drygt 400 tillkommit under året. Medlemsökningen var i jämförelse med förra året 9,4 procent. Det ökande medlemsantalet och medlemmarnas relativt höga aktivitetsgrad speglar seniorernas intresse och vilja att ta del av det programutbud som senioruniversitetet kan erbjuda. Tisdagsföreläsningar, serier, cirklar, resor och studiebesök har under året varit mycket välbesökta. Som tidigare år har lokalerna ibland varit begränsande för deltagandet och styrelsen undersöker därför möjligheten att till vissa aktiviteter finna alternativa lokaler med större kapacitet.

Den internationella verksamheten har under året fått ett stort utrymme genom att Uppsala Senioruniversitetet var värd för ett styrelsemöte med AIUTA (l'Association Internationale des Universités du Troisième Age) den 12 september 2013 och en internationell konferens den 13 september. Konferensen med temat "Equal Opportunities for Senior Citizens" lockade ett hundratal deltagare, bland vilka fanns utländska delegater från 12 länder världen över.

Under sommaren flyttade USU:s sekretariat in i nya, större lokaler på Bergsbrunnagatan 1.

Styrelse

Styrelsen var fr o m årsmötet den 15 mars 2013:

Ordförande	Britt-Louise Gunnarsson
Vice ordförande	Per Olof Osterman
Sekreterare	Brittmari Ekholm
Vice sekreterare	Christina Tellgren
Kassaförvaltare	Ellinor Lindström
Vice kassaförvaltare	Gunnar Ekman
Ledamot	Ulla Myhrman
Suppleanter	Eva Willén Ingrid Åberg

Styrelsen har haft tio protokollförda sammanträden. Arbetsutskottet, bestående av ordföranden, sekreteraren och kassaförvaltaren, har under året beslutat i tre ärenden. En särskild arbetsgrupp, i vilken ordföranden, vice ordföranden, kassaförvaltaren, Ulla Myhrman och Anita Hård af Segerstad ingått, har haft i uppgift att upprätta en långsiktig budgetplan i enlighet med uppdrag av årsmötet 2013. Arbetsgruppen har sammanträtt tre gånger under 2013.

Styrelsen har under året beslutat att tilldela Anders Fredholm 9 500 kr ur medlen för pedagogiskt utvecklingsarbete för att delta i en kurs i Spanien. Eva Elinder har tilldelats FU:s gåvostipendium om 8 500 kr för 2013 samt 1 300 kr ur USU:s stipendium för 2013 och Agneta Sundelöf har erhållit USU:s stipendium för 2013 om 8 700 kr.

Revisorer

Auktoriserade revisorerna Tommy Helmerskog och Lennart Wik vid Duo Revisionsbyrå har varit USU:s revisorer med Stig Brodin som revisorssuppleant.

Valberedning

Gudmar Lönnerholm (sammankallande), Per Jennische och Margaretha Sund valdes vid årsmötet 2013.

Årsmöte

Årsmötet hölls den 15 mars med ett 70-tal deltagare. Innan årsmötet startade visades ett bildspel från året som gått. Förra landshövdingen Ann-Cathrine Haglund presiderade som ordförande på årsmötet. Styrelsens bokslut fastställdes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Sedvanliga val förrättades. Till föreningsens ordförande för ett år valdes Britt-Louise Gunnarsson. Till ordinarie styrelseledamöter, fram till 2015, valdes Ulla Myhrman och Ellinor Lindström samt till suppleanter, till 2014, Eva Willén och Ingrid Åberg. I enlighet med styrelsens förslag beslutade årsmötet att höja medlemsavgiften till 250 kr för år 2014. Avgående ordförande Ulla Myhrman avtackades. Också Bertil Eriksson, Christina Lindqvist och Kjell Westerlund avgick som funktionärer, men eftersom de inte var närvarande avtackades de vid senare tillfällen. Årsmötets gäst var Stefan Parkman. Han talade om "Ledandets glädje".

USU:s organisation

Drygt 80 funktionärer är engagerade i planering och administration av verksamheten och bemanning av kansliet/sekretariatet. Samtliga arbetar ideellt. De är organiserade i nio arbetsgrupper med följande ordförande:

Tisdagsföreläsningar (Eva Willén), Studiecirklar och föreläsningsserier (Birgitta Hedman t.o.m. 2013-06-30; Anita Hård av Segerstad fr.o.m. 2013-07-01), Resor och studiebesök (Maj Aldskogius), Internationell verksamhet (Brittmari Ekholm), Rapportserien (Hans Aldskogius t.o.m. 2013-11-30; Gunilla Öbrink fr.o.m. 2013-12-01), Sekretariatet (Malin Åkerblom), Webb-IT (Jens Danielsson), AV-teknik (Lasse Sunnås) samt Redaktionen för Medlemsbladet (Karin Carlsson). En aktuell förteckning med övriga medlemmar i arbetsgrupperna finns på webbplatsen www.usu.se.

Vårkollegium och Höstsamråd

Arbetsgruppen för serier och cirklar inbjuder varje vår alla ledare av cirklar och serier tillsammans med styrelsen till ett kollegium. För ledare av cirklar är detta kollegium enligt avtal med Folkuniversitetet en obligatorisk årlig utbildningsaktivitet. I vårens möte som ägde rum den 22 mars deltog drygt 40 personer. Kollegiet inleddes med information om aktualiteter under våren och planeringen av höstens

studieverksamhet, varefter Ulla Myhrman gav en redogörelse för läget vad gäller lokaler och arvoden. Britt Pudas, cirkelledare i franska, presenterade hur ett webbaserat program kan användas i språkinläringen. Därefter diskuterades i grupper behovet av pedagogiskt utvecklingsarbete och även skillnaderna mellan att vara lärare på en kurs och ledare för en studiecirkel. En rapport från kollegiet har skickats ut till alla inbjudna.

I Höstsamrådet, som hölls den 8 november 2013, deltog ett 60-tal funktionärer. Gäst och inledningstalare var Owe Wikström som talade om religiös andlighet. Samrådets tema var ”vårt samspel med medlemmarna.” Den nya hemsidan och bildarkivet presenterades liksom Medlemsbladet varefter sekretariatet och arbetsgrupperna gav korta lägesrapporter. De avslutande gruppdiskussionerna behandlade hur organisationen framgent vill arbeta för att utöka och förbättra samspelet med medlemmarna. En rapport med sammanfattningar av gruppdiskussionerna har skickats ut till alla inbjudna.

Externa kontakter

Samarbetet med Folkuniversitetet har varit fortsatt gott och vår samlokalisering är positiv. Under sommaren 2013 flyttade USU:s sekretariat in i Folkuniversitetets nya hus på Bergsbrunnagatan 1. Ett nytt hyresavtal mellan USU och Folkuniversitet, giltigt från 1 jan 2014, har tecknats på grund av flytten.

USU är medlem i Uppsala Pensionärsföreningars Samarbetsråd (UPS) och har två medlemmar i styrelsen: Sten Åke Bylund och Margret Kihlén. Fyra ombud från USU deltog i UPS Årsmöte och fem i UPS Höstmöte. USU har under året deltagit med informationsverksamhet vid den Seniormässa som årligen anordnas i Uppsala.

USU har också kontakter med övriga svenska senioruniversitet, och i det samrådsmöte som anordnades av Kristianstads senioruniversitet den 23-25 augusti 2013 deltog tre representanter från USU: Britt-Louise Gunnarsson, Anita Hård af Segerstad och Malin Åkerblom. Norrköpings senioruniversitet besökte i oktober Uppsala och träffade då representanter för USU:s styrelse och sekretariat, och i oktober gjorde USU:s sekretariat ett besök vid Jönköpings senioruniversitet för att studera ett nytt datorsystem.

USU är medlem i AIUTA. Organisationen har som ändamål att främja äldre personers tillgång till studier och forskning. Britt-mari Ekholm har varit ledamot i AIUTA:s styrelse med Karin Carlsson som suppleant.

Vidare är USU medlem i EFOS (European Federation of Older Students at Universities). EFOS grundades 1990 med målsättningen att främja äldre studerandes intressen vid universiteten i Europa. Carin Klasman har varit ledamot i EFOS styrelse med Karin Hagström som suppleant.

Sekretariatet

Sekretariatet, som också utgör USU:s expedition, håller

den dagliga kontakten med medlemmarna via telefon och e-post, tar emot och registrerar medlemsanmälningar och inbetalningar till cirklar och föreläsningsserier, resor och utflykter. Funktionärerna sköter diariet, tar hand om fakturor och hjälper andra funktionärer och lärare med kopiering, utskick och lokalbokningar. Flera funktionärer inom sekretariatet har dessutom specialuppgifter. Några av sekretariatets funktionärer ingår i arbetsgruppen för resor och studiebesök, deltar i planeringen av sådana arrangemang och sköter huvuddelen av den administration som är förknippad med dessa. Andra av sekretariatets funktionärer ansvarar för att det datoriserade föreningsarkivet hålls aktuellt. Studieleddarna, som också är knutna till sekretariatet, sköter administrationen av föreläsningsserier och studiecirklar såsom schemaläggning, lokalbokning, kontakter med lärare och serieansvariga samt färdigställande av programbladet.

Tisdagsföreläsningar

Det totala antalet tisdagsföreläsningar har varit 16 under året med åtta på hösten och lika många på våren. Deltagarantalet har varit 3 057 med 1 650 personer under våren och 1 407 under hösten. I medeltal deltog 176 personer under hösten och 206 under våren. Det maximala antalet deltagare har varit 258 personer. Inom samlade ämnesområden har föreläsningarna varit fem i religion, historia, filosofi, fyra i litteratur, konst, musik, tre i samhällsvetenskap och juridik samt fyra i naturvetenskap, teknik och medicin. Vid val av föreläsningämnen har en strävan varit att spegla aktualiteter i samhällsdebatt, forskning och kulturliv. Särskilt bör nämnas att en föreläsning om Higgspartikeln hölls redan i januari 2013, ett ämne som fick ytterligare aktualitet senare under året genom nobelpriset i fysik. I den ständigt pågående debatten om droger och dess verkningar attraherade föreläsningen Hjärnans belöningsystem – ett lyckocentrum med spännvidd från himmel till helvete – särskilt många besökande vilket också aktuell forskning om universum gjorde - Universums mörka sida - och ett religionsämne som Islam, tradition och förändring liksom också ämnen med uppsaliensisk karaktär.

Föreläsningsserier

Under året genomfördes 18 serier på våren och 19 på hösten. Av dessa gavs båda terminerna serier i musik (Min musik, Jazzhistoriens mästare och Fördjupad förståelse för jazz) och två serier om den moderna konstens historia samt två i filmstudioform. Serien Min läsning och en serie om Cancer gavs också båda terminerna.

Under våren behandlades den moderna historien genom serien Andra världskriget och under hösten i serien Mellan demokrati och diktatur. Uppsalas identitet och framtid behandlades under våren och hösten i två fristående serier. Det kulturhistoriska perspektivet belystes under våren i serier om Uppsala domkyrka, kulturarvet från 1600- och 1700-talen, den politiska

filosofins klassiker samt i en serie om Sidenvägen och under hösten av serier om det sekulära postmoderna och mångkulturella samhället, Frankrikes bidrag till kulturarvet och Virginia Wolfs författarskap. Vårterminen omfattade vidare serierna Amerikansk popkultur och Banbrytare – kvinnliga strategier i manliga strukturer.

Av höstterminens övriga serier behandlade en Idrotten i samhället och en annan den komplexa verksamhet som biståndet är. Inom det medicinska området gavs en serie om lukt och smak. En tvärvetenskaplig serie fokuserade på visionen om en hållbar utveckling och en annan tvärvetenskaplig serie på upptäckter som har satt Uppsala på världskartan.

Totala antalet deltagare i serierna var under våren 1 818 och under hösten 1 954 personer, en ökning från 2012 med 328 respektive 265 deltagare.

Studiecirklar

Under vårterminen genomfördes 64 och under höstterminen 63 studiecirklar inom olika ämnesområden. Av dessa cirklar anordnades under våren respektive hösten tre cirklar inom ämnesområdet religion, filosofi och historia. Litteratur, konst och musik belystes under våren i 13 cirklar och under hösten i 12.

Samhällsvetenskapliga och juridiska frågor togs upp i fyra cirklar på våren och fyra på hösten. Inom de naturvetenskapliga, tekniska och medicinska ämnesområdena genomfördes åtta cirklar på våren och fem på hösten.

Drygt hälften av cirkarna anordnades i moderna språk – engelska, franska, italienska och spanska – från nybörjarnivå till avancerad nivå. Cirklar gavs också i grekiska, latin och meänkieli och under hösten gavs även en cirkel i ryska.

Totala antalet deltagare i cirkarna var under våren 739 och under hösten 672 personer, en ökning från 2012 med 127 respektive 36 deltagare.

Rapportserien

Under 2013 har arbetsgruppen för Rapportserien gett ut två rapporter, Rapport nr 16 Entusiasm och engagemang, Språkcirklar vid Uppsala Senioruniversitet samt nr 17 ”Equal Opportunities for Senior Citizens”, Rapport från AIUTA-konferensen i Uppsala den 13 september 2013. Under hösten har arbetet på en jubileumsrapport inför USU:s 35-årsjubileum påbörjats. Den planeras utkomma i samband med jubileumsfirandet i oktober 2014.

Utöver de personer som har ingått i rapportgruppen har Christina Lindqvist, Lars Sunnås, Monika Ekman och Erling Wande medverkat vid utarbetandet av språkrapporten.

Resor och studiebesök

Under året har arbetsgruppen för resor och studiebesök anordnat 29 längre eller kortare resor med 1 013 deltagare. Vid utlandsresor anlitas en professionell researrangör.

Sex flerdagsresor inom och utom Sverige har anordnats: Huset Habsburg och Wien med Helmut Müssener (Breyers resor). Kroatien & Bosnien/Hercegovina med Zlatko Papac (ReseSkaparna), Helsingfors med musikalen Kristina från Duvemåla (Favoritresor), Ack Värmeland du sköna med guidning från Geijerskolan i Ransäter, en kulturreso till Skottland med Rolf Wendles resor och Musik och Myt på Island med bl.a. opera på Harpa (Favoritresor).

En teaterresa har genomförts (Farliga förbindelser på Dramaten). Intresset för resor till opera, musikal och konserter har varit mycket stort och åtta sådana resor har anordnats: Turandot av Puccini och Salome av Richard Strauss på Kungl Operan, Titus Mildhet av Mozart på Drottningholmsteatern, Hjälp sökes av Benny Andersson, Björn Ulvæus och Kristina Lugn på Orienteatern i Stockholm, West Side Story på Stockholms Stadsteater, musikalen I ljus och mörker i Stora Gasklockan i Gävle med över 200 amatörskådespelare engagerade (dubblerad med två bussar samma dag) och Carmina Burana av Orff på Folkoperan i Stockholm (dubblerad). Introduktion i bussen ges numera även på teater-, musik- och konstresor.

Fem resor har gjorts till konstutställningar (med guidad visning): Stolthet och fördom på Nationalmuseum, en Wegmanutställning på Artipelag, Skagenmålarerna på Valdemarsudde (dubblerad) och en Afrikautställning i Bergrummet.

Fyra resor har anordnats till sevärdheter i Mälardalen: Stora Sundby slott och Örbyhus slott med Vendels kyrka med Karl Johan Eklund, Ångsö nationalpark med Lena och Bengt Jonsell och Skogskyrkogården i Stockholm. Dessutom har fem olika stadsvandringar i Uppsala organiserats med Helena Harnesk.

Webb-IT

Webbplatsen har under sommaren-hösten genomgått en omfattande förändring. Ny teknik har införts, som gör webbsystemet mycket enklare att använda. Hittills har större ändringar av vår hemsida krävt medverkan av IT-stöd, vilket inte längre krävs i samma omfattning. För att hemsidan ska se bra ut oavsett ”surfverktyg”, t.ex. smartphones eller surfplatta, har s.k. responsive design införts. I och med övergången till det nya systemet har hemsidan fått en bättre utformning och ett modernare utseende. Webbplatsen har efter genomförd utbildning tagits i drift under oktober månad. På webbplatsen har också en spansk version införts.

IT-gruppen har iordningsställt fem arbetsplatser på expeditionen på Bergsbrunnagatan. Den stora medlems-tillströmningen har gjort att ett arbete med att testa nya administrativa system har påbörjats. För att minska det manuella arbetet undersöks bl. a. system för direktanmälan via internet till USU:s aktiviteter. Det system som används av Jönköpings Senioruniversitet har testats och utvärderats. Andra system kommer också att testas under det kommande året.

AV-teknik

Arbetsgruppens målsättning är att alla som ansvarar för tisdagsföreläsningar och föreläsningsserier, i vissa fall även cirkelledare, ska få en teknisk assistent och helst också en reserv, som behärskar den AV-utrustning som används. AV-gruppen har servat 18 resp. 19 serier, åtta tisdagsföreläsningar samt ett antal cirkelar under vår- resp. höstterminen. Detta är fler föreläsningar än någonsin tidigare och har inneburit en stor arbetsbelastning för gruppen.

I alla salar som USU använder för föreläsningsserier finns numera fast installerade dataprojektorer och hörslina och i de flesta lokalerna också en fast PC. Serieledarna och föreläsningsserieledarna har ansvarat för att ta reda på vilken AV-utrustning som de olika föreläsarna behöver och AV-assistenterna för att den finns på plats före föreläsningens start och fungerar tillfredsställande. Vissa av serierna har under året utnyttjat lokaler både i Universitetshuset, Gustavianum, Musikum, Ekonomikum och i Missionskyrkan, vilket inneburit att AV-teknikerna måste behärska flera helt olika system. Initiativ har även tagits för att säkerställa god hörbarhet i de salar som är utrustade med hörslina.

Samtliga AV-tekniker och även alla föreläsningsserieledare har inbjudits till utbildning både i universitetet och i Missionskyrkan i början av vårterminen.

Internationell verksamhet

AIUTA har två styrelsemöten per år, ofta följda av en konferens. I maj ägde mötet rum i Guangzho, Kina. Brittmari Ekholm deltog i mötet liksom i det symposium som anordnades av "China Association of the Universities for the Aged in Guangzhou" på temat "Innovative Development of Third Age Universities, Social Integration of Seniors and Senior Tourism." Arbetsgruppen har under året lagt ned ett omfattande arbete på förberedelser och organisation av AIUTA:s andra styrelsemöte med åtföljande konferens, som ägde rum i Uppsala 12-13 september. I styrelsemötet deltog Brittmari Ekholm och Karin Carlsson. Förutom arbetsgruppen har två av sekretariatets medlemmar, Jeanette Backman och Cecilia Fredhammar, arbetat intensivt med förberedelser för- och efterarbete med konferensen. En rapport från konferensen har sammanställts av Maj Aldskogius.

EFOS har haft två styrelsemöten, det första i Bratislava i april och det andra i Dresden i oktober. Björn Odin deltog i båda mötena. Under mötet bildades en arbetsgrupp med Björn Odin som svensk representant.

Arbetsgruppen har i uppdrag att se över innehåll och former i EFOS framtida arbete.

Ett utbyte med Orléans genomfördes under året. Ett tiotal USU-medlemmar besökte Orléans i maj och återbesök skedde i Uppsala i augusti.

Medlemsbladet

Medlemsbladet har i år kommit ut med fyra nummer istället för fem på grund av att sista numret med vårens program blev förskjutet till januari 2014. Ytterligare en justerad utgivningstid har gällt för nummer fyra.

Ändringen har skett i samarbete med sekretariatet och godkänts av styrelsen.

Under våren har redaktionen gjort ett studiebesök hos Wikströms tryckeri och under hösten ett studiebesök hos uppsalafotografen Stewen Quigley. Sig-Britt Edéll som förra året fick i uppgift att arbeta med layout och typsättning för att avlasta Anders Källström har nu tagit över arbetet med programbladsdelen.

Innehållet i Medlemsbladet har i vanlig ordning varit varierande. Redaktionen har gjort arbetsplatsreportage kring AV-gruppens arbete och antagningsarbetet vid sekretariatet, den nya styrelsen har presenterats och en del av sidutrymmet har fyllts med förhandsinformation om den internationella AIUTA-konferensen den 13 september. Årsmöteshandlingar, reseberättelser, information om reseprogrammet, studiebesök, tisdagsföreläsningar har också hört till repertoaren liksom en presentation av den nya ordföranden Britt-Louise Gunnarsson. Hela höstens program finns med i nummer tre liksom information om flytten av Senioruniversitetets expedition till Bergsbrunnagatan.

Tidningen kommer under nästa år att ges ut med fem nummer och fortsätter att sträva mot ett aktuellt och blandat innehåll i varje nummer: både presentationer av kommande verksamheter och berättelser från medlemmarnas egen horisont, t.ex. i form av kortare resereportage. Under år 2013 uppgick upplagan till 11 900.

Ekonomi

Senioruniversitetet har en stark balansräkning med ett fritt eget kapital på 2,1 miljoner kronor. Det utgörs av balanserade överskott från snart 35 års verksamhet, i huvudsak tillkomna efter år 2003. År 2013 är det femte året för vilket beslut har tagits om att använda en del av våra tillgångar till att täcka ett planerat underskott i verksamheten. Den expanderande verksamheten vad avser såväl medlemsantal som programutbud och ambitionen att ge bästa möjliga service till medlemmar, deltagare och medverkande ställer höga krav på investeringar i effektiva administrativa hjälpmedel och verksamhetsstöd. Under 2013 har utvecklingen av webbplatsen, kansliets flytt till Bergsbrunnagatan och värdskapet för AIUTA:s konferens medfört extra kostnader.

Verksamheten omsatte 3 112 822 kr, vilket är en ökning av omsättningen med 18 procent i jämförelse med verksamhetsåret 2012. Medlemsavgifter uppgick till 550 880 kr (ca 18 procent av intäkterna) och deltagaravgifter till cirkelar, föreläsningsserier och kulturarrangemang till 2 351 282 kr (76 procent). Återstående intäkter utgörs av bidrag från Folkuniversitetet till cirkel- och föreläsningstimmor, det kommunala bidraget till ideella föreningar, försäljningar av rapporter och matriklar samt deltagaravgifter och sponsorbidrag till AIUTA-konferensen.

Kostnaderna uppgick totalt till 3 229 534 kr. De direkta kostnaderna/särkostnaderna för verksamheten (arvoden, lokalhyror, studiematerial) uppgick till 2 167 209 kr (67 procent av kostnaderna).

Administrativa/föreningsgemensamma kostnader uppgår till 1 062 325 kr. I detta belopp ingår kansliets omkostnader, Medlemsblad med program, webbplats, tryckkostnader för rapportserien, internationellt engagemang och medlemskap i AIUTA och EFOS, medlemsavgift till UPS, mötesverksamhet med årsmöte, vårkollegium, höstsamråd och arbetsgruppernas arbetsmöten. I beloppet ingår även kostnaderna för utvecklingen av USU:s webbplats, drygt 110 000 kr, kansliets flytt, ca 35 000 kr samt kostnaderna för AIUTA:s konferens, knappt 60 000 kr.

Årets resultat efter finansiella intäkter uppgår till minus 39 642 kr. Styrelsen föreslår att årets resultat överförs i ny räkning.

Reviderat bokslut med resultat- och balansräkning för 2013 kommer att föreläggas årsmötet den 21 mars 2014. Den kan även beställas för hemskick alternativt hämtas på senioruniversitetets kansli tidigast 10 mars.

Styrelsen vill avslutningsvis tacka föreningsmedlemmarna för deras intresse, stöd och engagemang i verksamheten. Ett speciellt tack riktas till alla de ideellt arbetande funktionärerna, vilkas insatser är en förutsättning för att verksamheten skall fungera.

Uppsala i februari 2014

Britt-Louise Gunnarsson

Per Olof Osterman

Brittmari Ekholm

Gunnar Ekman

Ellinor Lindström

Ulla Myhrman

Christina Tellgren

Eva Willén

Ingrid Åberg

Förslag till styrelse Uppsala Senioruniversitet, USU, 2014

Ordförande för ett år
Ordinarie ledamöter för två år

Britt-Louise Gunnarsson
Gunnar Ekman
Per Olof Osterman
Jeanette Backman (nyval)
Lars Nilsson (nyval)

Suppleanter för ett år

Eva Willén
Ingrid Åberg

Ulla Myhrman och Ellinor Lindström är utsedda från 2013 till 2015

Revisorer

Tommy Helmerskog, DUO revisionsbyrå, 018-566262
Lennart Vik, DUO revisionsbyrå, 018-566261
Maria Haraldsson, DUO revisionsbyrå, suppleant, 018-566276

Valberedningen för 2013 har varit:

Gudmar Lönnerholm, sammankallande, 018-301077
Per Jennische, 018-302496
Margareta Sund, 018-103144

Dagordning

vid Uppsala Senioruniversitets årsmöte 2014,
fredagen den 21 mars kl 13.00
i Kyrksalen, Missionskyrkan, S:t Olofsgatan 40

Årsmötet öppnas av föreningens ordförande

1. Fråga om årsmötets stadgeenliga utlysning.
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet.
3. Val av två justeringsmän för mötets protokoll.
4. Styrelsens verksamhetsberättelse med bokslut för det gångna verksamhetsåret.
5. Revisorernas berättelse för det gångna verksamhetsåret.
6. Fastställande av resultat och balansräkning.
7. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
8. Styrelsens information om verksamhetens inriktning och ekonomisk plan för innevarande verksamhetsår.
9. Styrelsens långsiktiga budgetplan.
10. Val av ordförande för ett år.
11. Val av fyra styrelseledamöter för två år och två suppleanter för ett år jämte eventuellt erforderligt fyllnadsval.
12. Val av två revisorer och en revisorssuppleant.
13. Val av valberedning.
14. Fastställande av medlemsavgift för nästa verksamhetsår.
15. Ärenden som styrelsen hänvisat till årsmötets behandling, anmälda i kallelsen till årsmötet.
16. Motioner till årsmötet.
17. Mötet avslutas.

Efter mötet håller professor Karin Johannisson en föreläsning.
Därefter bjuder USU på kaffe och tårta.

Foto: Staffan Claesson

Känslornas historia

Karin Johannisson föreläser vid årsmötet 21 mars 2014. Titeln är "Känslornas historia – finns den?" Karin Johannisson är professor i idé- och lärdomshistoria vid Uppsala universitet.

Från
skrivarstugan

BARA BARNET

När jag var riktigt liten skrek jag
så att det gick svallvågor i Kalmar sund
och murarna på slottet började rämna.

Pappa vaggade mig,
Mamma sjöng för mig.
Mina systrar smekte mig
och min bror killade mig.
Ingenting hjälpte.
Jag skrek.

Det var mörkt ute.
Ingen snö lyste upp Esplanaden, där vi bodde.
Kalla vindar svepte in över Tullslätten
och Bremerlyckan.

Först på nionde dagen
efter min födelse
blev jag lugn..
När pappa tände ljusen i julgranen
och familjen sjöng
”Nu så kommer julen...”
hördes en liten suck från mig.

Den julnatten sov alla så gott.
att ingen orkade gå i julottan.

Jag hade fått min första julklapp – en napp.

Monika Ahlberg